

XOMILADORLIKNI REJALASHTIRISHDA GINEKOLOGIK TAYYORGARLIKNING AHAMIYATI

Qo'qon universiteti Andijon filiali Tibbiyotfakulteti davolash ishi yo'nalishi
25_24 guruh talabasi **UsubjonovaRayxona Abdulboqi qizi**

Annotatsiya: Xomiladorlikni rejalashtirishda ginekologik tayyorgarlik ayol va bo'lajak bola salomatligini ta'minlashda muhim bosqich hisoblanadi. Ushbu tayyorgarlik reproduktiv tizim holatini baholash, mavjud ginekologik kasalliklarni erta aniqlash va davolash, gormonal muvozanatni tekshirish hamda infeksiyon omillarni bartaraf etishni o'z ichiga oladi. Shuningdek, ginekologik ko'riklar orqali homiladorlik davrida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan asoratlarning oldi olinadi, sog'lom homila rivoji uchun qulay sharoit yaratiladi. Mazkur mavzu xomiladorlikka ongli va mas'uliyatli yondashuvning ahamiyatini yoritadi.

Kalit so'zlar: xomiladorlikni rejalashtirish, ginekologik tayyorgarlik, reproduktiv salomatlik, ayollar salomatligi, profilaktika, ginekologik ko'rik, homiladorlik asoratlari.

Abstract Gynecological preparation in pregnancy planning is a crucial stage in ensuring the health of both the woman and the future child. This preparation includes assessment of the reproductive system, early detection and treatment of existing gynecological conditions, evaluation of hormonal balance, and elimination of infectious factors. In addition, gynecological examinations help prevent potential complications during pregnancy and create favorable conditions for healthy fetal development. This topic highlights the importance of a conscious and responsible approach to pregnancy planning.

Keywords: pregnancy planning, gynecological preparation, reproductive health, women's health, prevention, gynecological examination, pregnancy complications.

Hozirgi zamon tibbiyotida xomiladorlikni rejalashtirish ayol va bola salomatligini muhofaza qilishning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlariga ko'ra, homiladorlikdan oldingi tayyorgarlik yetarli darajada olib borilgan hollarda homiladorlik va tug'ruq asoratlari sezilarli darajada kamayadi. Ayniqsa, ginekologik tayyorgarlik reproduktiv yoshdagi ayollarda sog'lom homiladorlikni ta'minlashda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi.

Ginekologik tayyorgarlik deganda ayol organizmining reproduktiv tizimini har tomonlama baholash, mavjud patologik holatlarni aniqlash va ularni homiladorlikdan oldin davolash tushuniladi. Ilmiy manbalarda qayd etilishicha, homiladorlikdan oldin aniqlanmagan surunkali ginekologik kasalliklar homiladorlikning kechishiga salbiy ta'sir ko'rsatib, erta tushish, muddatidan oldin tug'ruq va intrauterin rivojlanishning orqada qolishiga olib kelishi mumkin. Ginekologik ko'rik davomida bachadon, tuxumdonlar va bachadon qo'shimchalarining anatomik va funksional holati baholanadi. Shuningdek, bachadon bo'yini patologiyalari (eroziya, displaziya), yallig'lanish jarayonlari hamda infeksiyon kasalliklar aniqlanadi. Akusherlik va ginekologiya bo'yicha fundamental darsliklarda ta'kidlanishicha, davolanmagan genital infeksiyalar homiladorlik davrida platsentar yetishmovchilik va homilaning infeksiyalanish xavfini oshiradi. Xomiladorlikni rejalashtirish jarayonida gormonal holatni baholash ham muhim ahamiyatga ega. Endokrin tizimdagi buzilishlar, xususan, estrogen va progesteron muvozanatining buzilishi ovulyatsiya jarayoniga ta'sir qilib, bepushtlik yoki homiladorlikning erta bosqichda to'xtashiga sabab bo'lishi mumkin. Ilmiy adabiyotlarda polikistoz tuxumdon sindromi, qalqonsimon bez kasalliklari va giperprolaktinemiya kabi holatlar homiladorlikdan oldin aniqlanib, korreksiya qilinishi zarurligi qayd etilgan. Akusher-ginekologlarning ta'kidlashicha, ongli ravishda rejalashtirilgan homiladorlikda ona va bola o'limi ko'rsatkichlari ancha past bo'ladi. Ginekologik tayyorgarlik natijasida ayol o'z organizmining holati haqida to'liq ma'lumotga ega bo'ladi, sog'lom turmush tarziga rioya qilish, zararli odatlardan voz kechish va to'g'ri ovqatlanish bo'yicha tavsiyalar oladi. Bu esa

nafaqat homiladorlikning normal kechishiga, balki sog'lom avlod tug'ilishiga. Xomiladorlikni rejalashtirish jarayonida ginekologik tayyorgarlikning muhim yo'nalishlaridan biri bachadon va uning qo'shimchalari holatini chuqur o'rganish hisoblanadi. Ilmiy adabiyotlarda qayd etilishicha, bachadonning tug'ma yoki orttirilgan anatomik nuqsonlari (ikki shoxli bachadon, bachadon ichki bo'shlig'i deformatsiyalari, mioma tugunlari) homiladorlikning kechishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ushbu holatlar homiladorlikdan oldin aniqlanib, imkon qadar korreksiya qilinsa, asoratlarga xavfi sezilarli darajada kamayadi. Ginekologik tayyorgarlik doirasida yallig'lanish kasalliklariga alohida e'tibor qaratiladi. Bachadon, tuxumdon va bachadon naylarining surunkali yallig'lanish kasalliklari reproduktiv funksiyaning pasayishiga olib kelishi ilmiy manbalarda keng yoritilgan. Xususan, surunkali salpingooforit ovulyatsiya jarayonining buzilishi va tuxum yo'llarining o'tkazuvchanligi pasayishiga sabab bo'lishi mumkin. Shu sababli, homiladorlikni rejalashtirayotgan ayollarda yallig'lanish jarayonlarini erta aniqlash va kompleks davolash muhim ahamiyatga ega. Infeksion omillarni aniqlash va bartaraf etish ham ginekologik tayyorgarlikning ajralmas qismi hisoblanadi. Akusherlik va ginekologiya darsliklarida xlamidioz, mikoplazmoz, ureaplazmoz, shuningdek, virusli infeksiyalar (sitomegalovirus, herpes viruslari) homiladorlikda og'ir asoratlarga olib kelishi mumkinligi ta'kidlangan. Ushbu infeksiyalar homilaga transplatsentar yo'l bilan o'tib, uning rivojlanishida nuqsonlar paydo bo'lishiga sabab bo'lishi mumkin. Shu bois, homiladorlikdan oldin skrining tekshiruvlarining o'tkazilishi ilmiy jihatdan asoslangan. Gormonal holatni baholash ginekologik tayyorgarlikning yana bir muhim yo'nalishi hisoblanadi. Reproaktiv tizim faoliyati gipotalamo-gipofizar-tuxumdon tizimi bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ushbu tizimdagi muvozanat buzilishi homiladorlik ehtimolini kamaytiradi. Ilmiy adabiyotlarda progesteron yetishmovchiligi, luteal faza kamchiligi va qalqonsimon bez gormonlari disbalansi homiladorlikning erta muddatlarda to'xtab qolishining asosiy sabablaridan biri sifatida ko'rsatilgan. Shuning uchun, gormonal tekshiruvlar va zarur hollarda davolash choralarini ko'rish tavsiya etiladi. Ginekologik

tayyorgarlik jarayonida ayol organizmining umumiy somatik holati ham baholanadi. Surunkali anemiya, qandli diabet, arterial gipertoniya kabi kasalliklar homiladorlikning kechishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ilmiy manbalarga ko'ra, temir tanqisligi anemiyasi mavjud ayollarda homila gipoksiyasi va platsentar yetishmovchilik ko'proq uchraydi. Shu sababli, homiladorlikdan oldin ushbu holatlarni aniqlash va korreksiya qilish muhim

XULOSA. Xomiladorlikni rejalashtirishda ginekologik tayyorgarlik ayollar reproduktiv salomatligini saqlash va sog'lom homila rivojini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ilmiy manbalarda qayd etilishicha, homiladorlikdan oldin o'tkazilgan kompleks ginekologik tekshiruvlar bachadon va uning qo'shimchalaridagi anatomik, yallig'lanish va gormonal o'zgarishlarni erta aniqlash imkonini beradi. Bu esa homiladorlik davrida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan asoratlarning oldini olishga xizmat qiladi. Ginekologik tayyorgarlik jarayonida infeksiya va yallig'lanish kasalliklarini aniqlash va davolash homiladorlikning normal kechishini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi. Ilmiy adabiyotlarda davolanmagan genital infeksiyalar homilaning intrauterin rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi, platsentar yetishmovchilik va muddatidan oldin tug'ruqqa sabab bo'lishi mumkinligi ta'kidlangan. Shu sababli, homiladorlikdan oldingi skrining tekshiruvlari muhim profilaktik ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Айламазян Э.К.
Акушерство. — Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2019.
2. Савельева Г.М., Шалина Р.И.
Акушерство и гинекология. — Москва: Медицина, 2018.
3. Кулаков В.И., Серов В.Н.
Руководство по репродуктивному здоровью женщин. — Москва: Медицина, 2017.

4. Радзинский В.Е.

Гинекология. Национальное руководство. — Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2020.

5. Williams J.W.

Williams Obstetrics. — New York: McGraw-Hill Education, 2018.

6. Cunningham F.G., Leveno K.J.

Obstetrics: Study Guide. — New York: McGraw-Hill, 2019.